

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 74
van **ROBRECHT BOTHUYNE**
datum: 30 november 2015

aan **ANNEMIE TURTELBOOM**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIËN EN ENERGIE

Budgetmeters - Oplaadpunten

Het energiebesluit stelt over de toegankelijkheid van oplaadpunten het volgende: "In iedere gemeente waar een budgetmeter voor elektriciteit in gebruik is, is minstens één oplaadmogelijkheid aanwezig. Afhankelijk van de behoeften, kan de minister aanvullende vereisten opleggen voor de organisatie van oplaadmogelijkheden." Inzake aardgasbudgetmeters geldt eenzelfde bepaling. Bij de plaatsing van een budgetmeter krijgt elke klant ook info over het dichtstbijzijnde olaadpunt en de toegankelijkheid.

Er is slechts een beperkte oplaadmogelijkheid tijdens het weekend.

1. In Vlaanderen zijn verschillende oplaadpunten beschikbaar, aangeboden door netbeheerder Infrax en Eandis. Indien we naar Infrax kijken, is er echter slechts één oplaadpunt voor heel Oost-Vlaanderen.

Hoeveel oplaadpunten zijn er in Vlaanderen in 2014 en 2015? Graag totaal aantal per jaar en opdeling naar:

- a) provincie;
 - b) netbeheerder;
 - c) toegankelijkheid.
2. Wat is de reden dat er in sommige provincie niet meer dan één oplaadpunt is?
 3. Hoeveel budgetmeterklanten zijn er vorig jaar (2014) in Vlaanderen bijgekomen? Wat is de verhouding met 2013?
 4. Waar zullen nieuwe/bijkomende terminals geplaatst worden in Vlaanderen (graag overzicht per provincie en per netbeheerder, met opgave van openingsuren)?
 5. Hoe evalueert de minister het aantal budgetmeterklanten over de laatste vijf jaar heen? Is volgens haar een budgetmeter de aangewezen tool om mensen met betalingsproblemen te helpen?
 6. Kan de minister aangeven hoeveel keer per dag gebruik wordt gemaakt van de oplaadpunten en dat gezien over de laatste drie jaren? Graag gemiddelde cijfers per dag per jaar, voor elke dag van de week (weekend inbegrepen), voor zowel Infrax als Eandis. Kan ze de stijging/daling verklaren?
 7. Worden er, buiten de huidige soorten budgetmeters, andere opties in overweging genomen? Welke zijn deze?

8. Infrax had een proefproject met een buitenterminal voor het opladen van de budgetmeter in Hoboken.

Wat is de evaluatie van dit proefproject? In welke mate kan dit de aanzet zijn tot meer buitenterminals?

9. Eandis heeft een oplaadpaal in open lucht aan haar kantoor te Deurne. Wat is de evaluatie van dit project? In welke mate kan dit de aanzet zijn tot meer buitenterminals?

ANNEMIE TURTELBOOM

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIËN EN ENERGIE

ANTWOORD

op vraag nr. 74 van 30 november 2015

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

1. Voor Infrax zijn er 104 oplaadmogelijkheden waarvan 14 voor Antwerpen en 2 voor Oost Vlaanderen. Voor de regio Brabant zijn dit er 25 en 17 in West Vlaanderen. In Limburg zijn er 45. Deze aantallen zijn voor 2014. In 2015 is de situatie stabiel.

Eind 2014 waren er in het werkingsgebied van Eandis 306 operationele oplaadpunten. In de loop van 2015 is dit aantal toegenomen tot 315. Per provincie is de verdeling als volgt: 70 in West-Vlaanderen; 93 in Oost-Vlaanderen; 97 in Antwerpen; 54 in Vlaams Brabant 54 en tenslotte 1 in Limburg.

De opdeling van deze oplaadpunten per netbeheerder kan u voor 2014, net zoals het aantal per provincie, consulteren in het rapport "Statistieken van de huishoudelijke afnemers in het kader van sociale openbaredienstverplichtingen" dat de VREG jaarlijks in juni publiceert op haar website (<http://www.vreg.be/nl/documenten-databank>). Voor 2015 zullen deze in de loop van juni 2016 beschikbaar gesteld worden.

Voor het werkingsgebied van Eandis zijn ook gegevens beschikbaar over de toegankelijkheid van de oplaadpunten. Het gaat om 275 oplaadpunten bij OCMW's; 12 oplaadpunten bij gemeentebesturen; 1 oplaadpunten bij een CAW; 2 oplaadpunten in ziekenhuizen en 25 oplaadpunten in Eandis-klantenkantoren.

2. Het Energiebesluit bepaalt dat in elke gemeente in Vlaanderen waar een budgetmeter voor elektriciteit in gebruik is een oplaadpunt moet zijn voor deze budgetmeter. In 2014 was er in elke gemeente in Vlaanderen een oplaadpunt beschikbaar, met uitzondering van Voeren (0 budgetmeterklanten) en Horebeke (3 budgetmeterklanten) voor elektriciteit en Pepingen (0 budgetmeterklanten) en Horebeke (0 budgetmeterklanten) voor aardgas. Er wordt verder de opening gelaten voor de minister om aanvullende vereisten op te leggen voor de organisatie van de oplaadmogelijkheden, afhankelijk van de behoeften. In elke provincie is er dus in ieder geval meer dan één oplaadpunt. Het is mogelijk dat er verwarring ontstaat over het aantal oplaadpunten per provincie door de gegevens per distributienetbeheerder te bekijken. Zoals blijkt uit het antwoord op vraag 1, is er bijvoorbeeld slechts één oplaadpunt van Eandis in Limburg. Dit is echter louter afhankelijk van het werkingsgebied van beide werkmaatschappijen.
3. Het aantal budgetmeterklanten voor 2013 en 2014 is beschikbaar in het rapport "Statistieken van de huishoudelijke afnemers in het kader van sociale openbaredienstverplichtingen" dat de VREG jaarlijks in juni publiceert op zijn website (<http://www.vreg.be/nl/documenten-databank>).

Op 1/1/2013 waren er in totaal 43.923 geplaatste ingeschakelde (actieve) budgetmeters voor elektriciteit. Dit is 1,63% t.o.v het aantal huishoudelijke afnemers op het distributienet. Op 31/12/2013 bedroeg dit totale aantal 42.891 of 1,59% t.o.v. het aantal huishoudelijke afnemers elektriciteit op het distributienet. In 2013 was er dus een afname van het aantal budgetmeterklanten van 11.032.

Op 1/1/2014 waren er in totaal 42.813 geplaatste ingeschakelde (actieve) budgetmeters voor elektriciteit. Dit is 1,57% t.o.v het aantal huishoudelijke afnemers op het distributienet. Op 31/12/2014 bedroeg dit totale aantal 42.310 of 1,55% t.o.v. het aantal huishoudelijke afnemers elektriciteit op het distributienet. Ook in 2014 was er dus een afname van het aantal budgetmeterklanten, met name met 503.

Op 1/1/2013 waren er in totaal 27.116 geplaatste ingeschakelde (actieve) budgetmeters voor aardgas. Dit is 1,58% t.o.v het aantal huishoudelijke afnemers op het distributienet. Op 31/12/2013 bedroeg dit totale aantal 27.554 of 1,60% t.o.v. het aantal huishoudelijke afnemers aardgas op het distributienet. In 2013 was er dus een toename van het aantal budgetmeterklanten van 438.

Op 1/1/2014 waren er in totaal 27.514 geplaatste ingeschakelde (actieve) budgetmeters voor aardgas. Dit is 1,57% t.o.v het aantal huishoudelijke afnemers op het distributienet. Op 31/12/2014 bedroeg dit totale aantal 28.339 of 1,61% t.o.v. het aantal huishoudelijke afnemers aardgas op het distributienet. Ook in 2014 was er dus een toename van het aantal budgetmeterklanten aardgas, met name met 825.

4. In de loop van 2015 groeide het aantal oplaadpunten in Eandis gebied dat ook 's avonds en in het weekend toegankelijk is voor de klanten van 27 naar 51. Het gaat hierbij om 10 oplaadpunten die 24/24 en 7/7 toegankelijk zijn en 41 andere die openingsuren hebben na 18u of in het weekend.

Eandis zet stappen voor verruiming van de toegankelijkheid van de oplaadpunten. Na overleg met Infrax en de VVSG werd aan elk lokaal bestuur een nieuwe overeenkomst voor vergoeding van oplaadterminals overgemaakt. Hierin zijn financiële stimuli opgenomen om de openingsuren te verruimen. Immers, één van de parameters is het aantal oplaadpunten in de OCMW's, waarbij een gedifferentieerde vergoeding wordt toegekend in functie van de toegankelijkheidsuren.

Wat de toekomst betreft wordt het accent gelegd op een verdere verruiming van de openingsuren van de bestaande oplaadpunten. Daarom heeft Eandis beslist om in alle klantenkantoren de oplaadmogelijkheid te verruimen tot een 24/24h toegankelijkheid.

Een volledig overzicht van alle oplaadpunten is te vinden op de website van Eandis. Deze webtoepassing werd in 2015 aangepast zodat klanten die op zoek zijn naar een oplaadpunt, betere en meer overzichtelijke informatie kan gegeven worden. Klanten krijgen voortaan de drie dichtstbijzijnde open oplaadpunten te zien. Bij deze drie wordt één 24/7-oplaadpunt getoond. Onder de kaart krijgt de klant een overzicht van nog eens 10 oplaadpunten in zijn buurt.

Voor Infrax geldt vanaf 2016 een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met de OCMW's omtrent de huidige oplaadpunten. Dit resulteert dat heel wat OCMW's aan het bekijken zijn of de selfterminal die nu al bij de OCMW's staan niet kunnen verplaatst worden zodat deze meer toegankelijk zijn. Een nieuw overzicht kunnen we op dit moment niet bezorgen omdat nog niet alle wijzigingen tot bij ons zijn gekomen.

Ondertussen heeft Infrax ook een aankoopdossier lopen om 4 extra buitenterminals bij te plaatsen. De nieuwe buitenterminals zouden in Genk, Hasselt, Torhout en Lubbeek geplaatst worden en deze zijn 7 op 7 en 24 op 24 bereikbaar.

5. In de eerste plaats moet opgemerkt worden dat er twee soorten budgetmeters bestaan, namelijk die voor elektriciteit en deze voor aardgas. De budgetmeter voor aardgas werd pas eind 2009/begin 2010 ingevoerd. Bovendien vallen beide

doelgroepen ook niet helemaal samen (o.a. omdat niet alle gezinnen verwarmen op aardgas). De resultaten zullen voor beide systemen dus niet geheel hetzelfde zijn.

Het aantal actieve budgetmeters voor elektriciteit nam tot 2012 toe tot een maximum van 44.684. Daarna daalde dit aantal tot 41.593 op 1 maart 2015 (laatst beschikbare cijfers op <http://www.vreg.be/nl/aantal-actieve-budgetmeters>). Het aantal actieve budgetmeters voor aardgas nam na de invoering in 2009 sterk toe tot 2012, tot 24.190. Daarna steeg dit aantal gestaag verder tot 27.984 op 1 maart 2015 (laatst beschikbare cijfers op <http://www.vreg.be/nl/aantal-actieve-budgetmeters>).

In 2011 werd een laatste grondige evaluatie van de sociale openbaredienstverplichtingen, inclusief de budgetmeter, voltooid. Dit rapport is beschikbaar op de website van de VREG: (<http://www.vreg.be/sites/default/files/uploads/evaluatierapportsodv.pdf>).

Voor deze evaluatie werd onder meer een enquête bij een beperkte steekproef (419 personen) van budgetmeterklanten afgenomen. Daaruit blijkt ten eerste dat de tevredenheid over dit instrument redelijk hoog was:

- 72,3% van de gebruikers van de budgetmeter voor elektriciteit is tevreden tot zeer tevreden
- 60,6% van de gebruikers van de budgetmeter voor aardgas is tevreden tot zeer tevreden
- 76% van de respondenten met beide meters is tevreden tot zeer tevreden

Volgende zaken werden door de respondenten als voordelen ervaren:

- 60% vond dat de budgetmeter een beter energiebeheer en kostenbeheer toelaat zonder schuldenopbouw of angst voor onverwachte facturen;
- Weinig respondenten vonden het systeem te strikt of ingewikkeld;
- Weinig respondenten voelden zich benadeeld of gecontroleerd.

61,2% van de klanten met een budgetmeter voor elektriciteit en 50,7% met een budgetmeter voor aardgas hadden bovendien de indruk minder te verbruiken door hun budgetmeter. Slechts ongeveer 4% van de respondenten zag geen enkel voordeel in hun ervaring met de budgetmeter.

Andere zaken werden eerder als nadelen gezien:

- Er moeten erg hoge bedragen opgeladen worden in de winter:
 - 41,5% van de respondenten met een budgetmeter voor aardgas
 - 21% van de respondenten met een budgetmeter voor elektriciteit (bijvoorbeeld door elektrische kacheltjes)
- Ongeveer 20% ervaart het gebruik van de budgetmeter als duurder, wat mogelijk is gezien zij niet altijd genieten van het sociaal maximumtarief. Ondertussen is het tarief dat betaald wordt door budgetmeterklanten die geen recht hebben op het sociaal maximumtarief wel teruggebracht naar het gemiddelde prijsniveau op de markt.

Als tweede belangrijkste nadeel werd aangegeven dat er te weinig oplaadpunten beschikbaar zijn. Desalniettemin was meer dan 90% tevreden over het aantal oplaadmogelijkheden.

De kennis over sommige mogelijkheden van de budgetmeters was nog eerder beperkt. Het gaat om volgende modaliteiten:

- het feit dat de budgetmeter niet uitvalt tussen 16u en 8u of in het weekend;
- het feit dat in de winter een minimale aardgaslevering kan aangevraagd worden bij het OCMW;
- de mogelijkheid tot een stroombegrenzer;
- het feit dat de prijs per kWh of m³ te raadplegen is op de budgetmeter.

De algemene conclusies van de evaluatie, die verder strekte dan enkel de enquête, staan hieronder samengevat:

- 1) De meeste gebruikers zijn tevreden over de budgetmeter voor elektriciteit. Voor aardgas zijn de meningen verdeeld, voornamelijk door de problemen tijdens de winterperiode
 - 2) Hoewel de tevredenheid over de oplaadpunten erg hoog is, zou het aantal oplaadmogelijkheden verbeterd kunnen worden. Zoals u kan zien in de gegevens zijn het aantal oplaadpunten en hun openingstijden sterk verbeterd.
 - 3) Door de automatische schuldafbouw gekoppeld aan de budgetmeter kunnen klanten hun schulden over een langere periode (tot 3 jaar) spreiden. Klanten hadden echter moeite om hun huidige schuldsituatie nog in te schatten, gezien geen jaarlijkse afrekening meer kwam. Dit punt werd opgelost gezien budgetmeterklanten sinds september 2012 jaarlijks een overzicht van hun schulden krijgen
 - 4) Er is geen oplossing bij de budgetmeter voor aardgas analoog met de minimale levering van elektriciteit. De minimale levering voor aardgas is afhankelijk van de beoordeling van het OCMW.
 - 5) Het is onmogelijk om zelf een budgetmeter aan te vragen. Hij wordt pas na een procedure bij de netbeheerder geplaatst.
 - 6) Sommige budgetmeters zijn moeilijk te bereiken. Men kan gratis aanvragen om deze te verplaatsen.
6. Het gebruik van de oplaadpunten is bijzonder divers.
In antwoord op een parlementaire vraag nr.111 van 13 januari 2015 werd voor 2014 een berekening gemaakt:
'Rekening houdend met een kleine 910.000 opladingen op jaarbasis wordt er bij een OCMW gemiddeld 6,7 keer per dag opgeladen. De frequentie van gebruik van elk oplaadpunt kent uiteraard grote verschillen. Er zijn oplaadpunten waar per week maar enkele opladingen gebeuren, andere waar dit er dagelijks enkele honderden zijn. Het bedrag dat gemiddeld wordt opgeladen is 47 euro voor elektriciteit en 51 voor aardgas. Per maand laadt een budgetmeterklant gemiddeld 1,8 keer op.'
- Voor 2015 zijn nog geen volledige cijfers ter beschikking, maar niets wijst erop dat deze conclusies niet meer actueel zouden zijn.
7. De distributienetbeheerders bereiden een proefproject voor i.v.m. smart prepayment. In dit proefproject zullen zij het gebruik van de slimme meter als budgetmeter testen.
- Het is de bedoeling dat deze oplossing in de toekomst ook kan aangewend worden door energieleveranciers voor het aanbieden van commerciële voorafbetaling.
- Samenlevingsopbouw en OCMW's in het proefprojectgebied worden betrokken bij dit project om o.a. de ervaringen van de klanten met dit nieuwe systeem goed te kunnen capteren.
8. De buitenterminal werd geplaatst op 5 september 2014 te Hoboken in het kader van een proefproject. De buitenterminal is 7/7 en 24/24 bereikbaar. Opladingen zijn enkel mogelijk via bankkaart.

Daar Infrax mocht optekenen dat er wel wat gebruik is gemaakt van deze buitenterminal, hebben ze dan ook beslist om over te gaan tot de aankoop van 4 extra terminals.

De klanten van Infrax zijn zeer positief over dit initiatief en vinden het een meerwaarde om ook buiten de kantooruren hun kaart te kunnen opladen. Ook de storingen zijn beperkt gebleven.

9. De buitenterminal staat aan het Eandis-klantenkantoor in Deurne. Deze wordt frequent gebruikt buiten de openingsuren van het kantoor, vooral tussen 16u en 21u.

Na evaluatie heeft Eandis volgende conclusies getrokken:

- De verruiming van openingsuren is op het vlak van klantenservice belangrijk. De OCMW's worden hiertoe gestimuleerd door een wijziging van parameters in de herwerkte vergoedingsovereenkomst. (zie ook vraag 1 en 2)
- De kostprijs voor de installatie van een buitenterminal is beduidend hoger dan voor een toestel dat in een gebouw wordt geplaatst. Eandis kiest niet voor de plaatsing van buitenterminals bij de OCMW's, maar gaat wel na op welke bedrijfseconomische wijze de 24/24 toegankelijkheid van het oplaadpunt in of rond de Eandis-klantenkantoren kan gerealiseerd worden.